

Előfizetési árak:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy hóra	1 "
— Egyes szám 4 kr. —	

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 276 sz.,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszó-
lamlások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek,
Ferencz-József-tér,
Bauer-féle ház
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

A becskerekeli színház.

Nagybecskerek, március 29.

(X) Ritka jelenség, hogy a becskerekeli parlamentben irodalmi vagy művészi kérdésekkel foglalkozzanak. Eltanulták a honatyáktól, kik szintén csak a magas politika terén keresik a babérokat, azzal a külömb-séggel, hogy Nagybecskerek roskadozó tanácstermében inkább a finánczkapacsi-tás dominálnak, kik ilyenkor, mikor nem amortizacionális kölcsönökről, hanem „csak” a színházról van szó, hol unalmas arczsal, hol fölényes mosolylyal hallgat-ják meg a felszólalókat, akárcsak Menelaus mikor a „Szép Helénában” minden fel-oldott talány után azt mondja: Tudom én azt.

Stassik dr. indítványát, mely egy új színház létesítését czélozza, a nagy többség elfogadta. Nem csodálkozunk rajta. Nem akarjuk a holtak érdemeit kisebbiteni, az élőknek nem szeretnénk gorombaságo-kat mondani, de az igazságnak tartozunk azzal a kijelentéssel, hogy az a mit körül-belől 10 év előtt a törvényeségi épület jobb szárnyában színház nevezete alatt 32 ezer forint költséggel kijavítottak, a baklövések történetében korszakot alkot. Idegen terüle-ten, idegen házban, az udvarban 32 ezer forintra rugó javításokat eszközölni — difficile est satyram non scribere.

S ezt a baklövést korántsem azért hoztuk fel, mert a mi színházunkból a külső pompa hiányzik. Hanem első sorban azért, mert a színészet maga szenved alatta. Igen sok embert ismerünk, ki azért nem jár színházba, mert fél a tüztől, a mi elvégre is nem gyávaság, mert nincs józan eszű egyén, a ki tagadásba vehetné, hogy tíz esetére az első és második emeleten lévő okvetlenül hősi halált szenvednek. Még többeket ismerünk, kik néhány szini előadást nem akarnak reumával és náthá-val megfizetni, a mi szintén elkerülhetlen,

ha az ember télen jár a muzsák Ferencz-József-téri templomába. Nem csekély azok száma, kik ismételten kijentették, hogy nagy barátjai a sötétségnek, de a színházban a világosságot szeretik. Már pedig arra a néhány olaj-lámpára jó lelki-ismerettel lehet elmondani, hogy kiállha-tatlan illatot igenis, de világosságot még sohasem terjesztettek.

Mindezek az éppen nem örvendetes körülmények rábírták a képviselők egy részét, hogy az új színházat propagálják. Hanem elősegítette azt még egy másik körülmény is. Peics dr. tekintélye teljes súlyával kapacsiálni igyekezett elvtársait, hogy az új színház megint csak a magya-roknak köel. Ezt a logikát ugyan nem értjük, mert eddig egyetlen egy eset sem fordult elő, hogy vagy szerb vagy német színtársulattól az engedélyt megtagadták volna. S mi azt hisszük, hogy a szerb színházlátogató közönség épugy nem akar a színházban benn égni, épugy nem szeret fázni és nem kedveli a bűdös lámpákat meg a sötét színházat, mint a magyarok.

Mindazonáltal nem találunk elég erős kifejezést annak a példátlan vakmerőség-nek a jellemzésére, melylyel magyar állampolgár Magyarország földjén lepezetlenül kijelenti, hogy a magyar kultúrát nem akarja elősegíteni.

Ennek a hazafias (!) kijelentésnek nyomban meg volt az eredménye: még azok is a színház alap megteremtése mel-lett szavaztak, kik addig nem pártolták az eszmét.

Szívöl örülünk a becskerekeli kép-viselőtestület határozatának. Az a tisztagu bizottság azonban, mely hivatalban van vá-rosunk színészetét ezentul gondozni és ápolni, gondoskodjék mielőbb arról, hogy bármily áldozatok árán is, de olyan szin-házhoz jussunk, mely e város nagyszámu intelligenciájához méltó. E bizottság meg-oldandó feladatairól legközelebb.

— Változások a főispáni karban. A hi-vatalos lap tegnapi száma a következő királyi kéziratot közli: Magyar belügyminiszterem elő-terjesztésére: Kallay Albert, Szegec és Hód-mezővársárhely városok főispánját Szabadka vá-rosi, továbbá Sándor Béla Bács-Bodrogvármegye és Zombor város főispánját Baja városi főispáni állásától, az ügykörükben teljesített szolgálataik elismerése mellett felmentem, és Vojnits István országgyűlési képviselőt Baja és Szabadka vá-rok főispánjává kinevezem.

Kelt Bécsben, 1893. évi márcs. hó 17-én.

Ferencz József s. k.

Hieronymi Károly, s. k.

— Ahlwardt a becsületes. Berlinben arra a gyűlésre, melyen Ahlwardtnak elő kellett volna terjesztenie azokat az okmányokat, a melyekkel a birodalmi gyűlésen tett nyilatkozatait igazolni akarta, igen számosan voltak jelen, Ahlwardt maga azonban nem jött el. Helyette Wilberg emelt szót. Ahlwardt, ugymond, becsü-letes ember, a kinek német-szavában bízni lehet még okmányok nélkül is. Az utóbbiakat husvét után terjeszti elő; mely okmányok tulaj-tul sok kompromittáló adatot tartalmaznak. Ahlwardt a saazolóvivő, a kit követni, minden józaváló anti-szemitanak becsületbeli dolga. (M. E.)

— A helyzethez. Franciaország megsza-badult a panama-ügy bűdörcznyemásától, még csak azok kiabálnak, a kik szeretnénk a szavosban halászni, de a köztársaságra és Európa békejére veszély többé nem szállhat fel ebből a mocsár-ból. A Panama olasz kiadása, az ugynevezett panamino és elvesztette már veszedelmes mér-gét, az olasz nemzet felismerte a betegséget, mely a szuette jegybankok csalásában rejlett és megtalálta a legjobb utat a baj orvoslásához, úgy hogy itt is megszűntnek lehet tekinteni a veszedelmet, mely Olaszország teljes megbénítá-sát és ezzel a hármaz szövetség erejének lényeg-es gyöngyítését a világbéke fennmaradásának biztosítására okozta volna. Végül aki arra szá-mított, hogy a katonai javaslat körül folyt vita a Németbirodalmat elérőleníteni, aczél rugakony-ságától megfosztani fogja, alaposan tévedett: alig bukott meg a javaslat, az összes illetékes tényesők siettek közlépukat találni, amelyen kor-mány és parlament eljuthatnának a megegyezés-

A „TORONTÁL” TÁRCZAJA.

Egy ifju párnak.

— Emlék-sorok. —

Ast tartották régen, hogy a házasságok a mennyben köttetnek. A mai reális, prózai kor megdöntötte e hiedelem igazságát, mert ma a házasságok — ritka kivétellel — nem a mennyben, hanem nagyon is a földön, illetve a telek-könyvi hivatalokban köttetnek. A házasulandó fiatal emberek alaposan informálják magukat a kisemelt leány hosományára felől s csak azon esetben lépnek föl kérők gyanánt, ha a telek-könyv lapjai kedveső anyagi helyeseltüntetnek föl, ellenesetben „jobb parthie” után néznek. Szemérmetlenül folyik a vásár s akadt olyan is, a ki prófán őssinteséggel nem saágyolta dalba foglalni ast, hogy nem hitvestársat, nem felesé- get, hanem csak vagyont keres.

As egész kor irányát s gondolkosásmédját a leghivebben jellemli e trófásnak látszó, de alapjában véve inkább gunydal:

„Gyöngyöm, gyöngyöm, drága gyöngyvirágcsal!
Elvénnek, ha szegény nem volnál!
De hiába uszik szemed könybe:
Drága neved nincs a telekkönyvbé!”

A mestelen őssinteségben, a nemesebb ér- nelmeknek e bántó háttérbe saorításán, mely e dalban nyilvánul, sokan már nem is ütöznek meg. Annnyira őssinteséssé dologgá vált a hássa- ság, annyira elvessett annak költői sománca, hogy a legtöbb házasság nem szívbeli frigy többé, hanem egyszerűen csak — közös há- s tartás!

Oly jól esik az idealismusért rajongó lé- leknek, ha e nagy pusztaságban egy kis söld óásist talál, ha oly ifju párt lát a templomban, mely igaz szívöl, igaz érsésből mondja el a holtomiglant.

Nemes lelkek, kik e söld óásist alkotjátok, legyetek szívöl üdvözölve!

„Jó parthie!” lett a jelző. Es hallatszik ki a vásár rajából, mint a handlának „Mi van el- adó?” kiáltása. Csunya vásár ez nagyon. Er- kölesli tekintetben kifogástalanabb volt ennél még az ókornak leányvására is, mely a keleti népeknél még mindig divatosik. Akkor legalább a házasulandó férfiak fizettek a szülőknek a leányért, most pedig a szülők fizetnek a férfinak s a leány igen sok esetben — csak ráadás — Melyik eljárás szebb, vagy melyik esunyább? A leányvásáron a férfi ast a leányt vette meg, a melyik tettségét megnyerte — tehát legalább a férfi részéről meg volt a vonzalom, melyből szerelem támadhatott s nem egy esetben támadt is mindkét részről; ma nem a leányt nézik, hanem a hosományt, s kérkednek vele, ha ug- nevesett jó parthie-t csinálnak. As ilyen há- saszág aztán nem saerelmet, hanem gyűlöletet, viasslyt és boldogtalanságot terem.

Ti est nem ismeritek, nem is fogjátok meg ismerni soha, mert midőn frigyot kötöttek, szí- veiteket vizsgálátok meg. Asok őssesedobbantak, egymást megértették s nem a világi hiúságok- ban, hanem egymás szeretetében kerestek és találótk boldogságot.

Csalódnék azonban, a ki ast merné álli- tani, hogy pusztán a férfiak okai annak, hogy a házasságok őssiteséssé jelleget vettek fel. — Óh nem! Ebben csak olyan hibásak a nők, mint a férfiak, sőt talán még hibásabbak.

Hissen hány anya van, a melyik arra a gondolatra szoktatja fiát, hogy „jó parthie” által igyekessék boldogulását elérni. Vannak családok, melyek a család hajdani fényét és gaadagságát csupán as által vélik visszava- rasolhatni, ha a család férfi tagjai „jó parthie”

után járnak s beállanak szerencse-vadászok- nak. Készek eldobni a boldogságot, az egyszerű családi tühely nyugalmát a hju csillogásért, mely legfeljebb csak fénylik, de nem melegit, — kedvesebb előttük a hirtelen elssiporkászó rakéta, mint a boldogságnak és megelegedésnek nyájasan hívogató, állandó esillaga!

Gyógyíthatatlan betegek ezek s nincs szá- mukra orvosság!

Ti nem fogjátok irigyselni a paloták fényét, melyeknek termei tömve vannak kincsesel és gaudasággal, de lakóinak szíve — üres. A ti egyszerű hajlékokot egész mennyországot sár magába s mig odakint a vihar sug, melynek saja mellett elérhetetlen vágyakért őrtült harcso- kat vívnak as emberek, a ti szíveitekben béke és megelegedés honol!

Eltűnt a régi, patriarchális élet, midőn a nőknek legfőbb dissét a főzőkanal és varrófü képekte. Ma nem hássaonyokat, hanem nagy- világi hölgyeket és divatbábokat nevelnek.

Külö más és üres csillogás minden. As a ssabadabb modor és társadalmi ügyesség, mely a mai életben kisebb-nagyobb mértékben min- denkire ráragad, as a feületes ismeret, melyet a leányok a tudományok egyik-másik ágából elsajátítanak, a songorának agyonkínása s ide- gen nyelvek grammatikai szabályainak legyil- kolása: nem kárpótolnak bennünket as eltűnt hássa érsénykért!

Eseknak helyét elfoglalta a divat, mely őrvény módjára sodorja magával a gyöngébb nemet, egyuttal a férfivilágot is, mely nem egy- szer átkozza meg a divat szeszélyeit és válto- zásait.

Hogy pedig a divat passarlásainak eleget lehessen tenni, ahos nem elég a közlésszerű mód, ahos nagy jóvedelem kell. As előrelátó mamák gondosan ki is szemelik azon férfiakat,

hez és már ma bizonyos, hogy a németbirodalom hadserege végre tetemes megerősítést fog nyerni és pedig az évenkénti folytonos fejlesztésnek Ausztria-Magyarország által követelt mód-szere szerint. Ezek szerint egyedül a bolgár kérdés marad hátra mint gyújtó pont, mely megsavaráthatná Európa békéjét, ha Oroszország akarja. Oroszország azonban határozottan nem akarja. Egy politikai beszélgetésben, melyet Lobanoff herceg, Oroszország rokonszenves képviselője udvarunknál, abból joggal persona grata röviddel eselött egy idevaló előkelő államférfival folytatott, keresztiül engedte csillámlani, hogy a mérvadó pétervári körök nemcsak a „Regierungsboten“ ismeretes fejtegetéseivel a bolgár kérdés tárgyában, hanem Tatischeff ama fel-fogásával is egyetértenek, mely szerint es kijelentette „Vjcsnik“ című lapjában, hogy orosz részről végre mégis számolni kell Stambul-oval és ha ez megtörténik, meg fogják találni a legjobb utat, hogy Oroszország visszahódíthassa törvényes befolyását Bulgáriára.

Jó lesz est a mozzanatot emlékezetünkben tartani; lehet, hogy ebben van a sarokpontja a várható változásnak Oroszország diplomáciai eljárásában.

HIREK.

— A nagyhét. Nagy ünnepeket ül holnapról kezdve a keresztény világ: Krisztus kinszenvedéseinek emlékeztet. Megkezdődnek a „nagy“ napok s a templomok megtelnek ájtatos hívőkkel, a kik áhitattal, igaz vallással szándokolnak a templomok hajójában felállított szent sírhoz, hogy imáikat végezzék, s csókkal illessék a feszületet, melyen az emberiség megváltója, a szeretet martírja végezte életét. A szentvédek és fájdalmak emlékeztetének e napjaiban elhallgatnak a harangok, s a templomok oltárait s képeit sötét gyászlepel fogja körül, míg a három nagy nap le nem telik, s a halál sötét ünnepeit fel nem váltja a feltámadás örömtünete.

— Választás Nagyikindán. Nagyikinda rendezett tanácsu városa tegnap délelőtt Daniel László alispán elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melyen betöltetett a Kengyelácz leközsönése folytán megüresedett tanácsnoki, továbbá a mérnöki és 4 előjárói állás. A tanácsnoki állásra Serb eddigi péznaki segédjegyző választott meg, a mérnöki állásra Hubafy Mihály okleveles mérnök. A közgyűlés a legnagyobb rendben folyt le s annak végén Dus Sándor kir. ügyész és v. képviselő indítványára a képviselőtestület Daniel László alispánnak a közgyűlés tapintatos vesztéséért köszönetet mondott. A képviselők az alispán lelkes éljen sésével osztak szét.

— Vizállások a Tisza völgyében. A nagybecskereki tiszaszabályozási társulat ma a következő jelentést adta ki: Tisza Szolnoknál reg. 8 órákor, 586 cm. 0 felett, időjárás: derült, hőfok 8 C., Csongrádnál reg 8 órákor, 592 cm. 0 felett, hőfok 3 C., Szegednél 596 cm. 0 felett, hőfok 4 C., Torók-Becsénél 459 cm. 1 felett, hőfok 5 C., Títelnél 477 cm. 0 felett, hőfok 6 C. Vízalapot mindenütt zavaros.

kik nagy jövedelem felett rendelkeznek s kivetik utának a halót, hogy valamelyiket vejják meg szerezék. Eppen úgy keresik a „jó parthie“-t, mint a férfiak s ezer furfangos mesterfogással élnek, hogy a halóból a drága hal ki ne esszenek. Annyi intrikára, mint a mennyit az ilyen nők kifejtnek, még a legfurfangosabb diplomata is képtelen.

Bálokban, színházban, hangversenyeken, sétatereken, fürdőhelyeken folytatják a kutatást s a kiszemelt áldosat mindaddig üldözik, míg az vagy megszökik, vagy megadja magát!

Mily boldogok vagytok ti, kik a nagy világnak e léhaságaitól távol álltok. Az egyszerű hásföld alatt megvonulva, magatokban nevettek boldogok pompáin s a világ hiúságain!

A ti szíveteket szeretet kötötte össze. Az a szeretet, mely távol áll minden földi érdektől, mely önmagáért születik s önmagáért él. „Míg az ember boldog nem volt, addig meg nem halhat“ — mondja a költő. De boldogok csak azok lehetnek, kik igazán szeretik egymást. A boldogság nem a paloták kiváltsága, sőt azokból gyakran száműzve van, míg a szerényebb hajlékokban gyakran fényt talál. Örömmel keresi föl a nádfedélű házakat, mert azoknak lakói legszívesebben fogadják be. Ti befogadtátok s ott is marad nálatok állandó vendégül, azok tanyát ver ottan s edenné avatja föl otthonotokat.

Ha e sorok hosszátok eljutnak, gondoljátok meg, hogy egy jó barát küldi anokat, egy jó barát, ki igaz szívből örül azon, hogy boldogoknak láthat titeket s őszintén kívánja, hogy felhő sohase boruljon boldogságotok egére s vidám tavasz derűje ragyogja be az utat, melyen kezet fogva haladtok!

K. B.

— Vucsetich Endre dr. váratlanul bekövetkezett haláláról, mely meggyeserte és az egész Délvidéken a legnagyobb részvétet keltette, újabban a következőket írják: Vucsetich egy gégeoperáció következtében a budapesti Erzsébet-kórházban halt meg. Holttestét a beszentelés után koporsóba zárták és Mósosra szállították. A hol Mamusic plébános újból beszentelte. A holttestet esután nagy gyászoló község je lenlétében a család sírboltjában helyezték örök nyugalomra.

— A nagyheti ájtatosságok sorrendje. A helybeli róm. kath. plébániatemplomban a virágvasárnapal megkezdett nagyhét szertartásai a következő sorrendben fognak megtartani: Csütörtökön d. e. 9 órákor kezdődik az ünne pélyes nagymise, melyet Schäffer Antal pápai praelatus, kamarás-plébános tart fényes segéd lettel. A nagymise végeztével, miután es oltári ssenység körmenetileg a mellék-helyiségben fel díszített oltárhoz vitesett, a templom oltárai díszüktől szertartásszerűleg megfosztatnak. — Nagypénteken ugyancsak d. e. 9 órákor kezdődik az istentisztelet, mely alatt az Ur szen vedésének története felolvastatik; est követi a kereszt leleplezése, majd az ugynevezett esonka mise, melynek végeztével a sírbátétel következik. A szent sírnál tartandó rövid ájtatosság után Sóna Ignác segédlelkész magyar szent beszédet tart. A német szent beszédet délutáni 3 órákor Ambró Mihály Andorsegédlelkész mondja, mely nek befejeztével a hívek szokásos keresztvati ájt atosságukat végik. Esti fél 6 órákor van a szentbeszéd-betétel. — Nagyszombatban reggel fél 8 órákor kezdődik az istentisztelet és pedig a templomou kívül a tüsszenteléssel. Ennek be fejeztével a szertartást végző pap körmenetileg bemegy a hívekkel a templomba, hol elvégzi a husvéti gyertya, majd a keresztut szentelést, aminek végeztével megtartatik az ünnepélyes nagymise, mely alatt „Gloria“-kor az orgona és a harangok újból megszólalnak. Esti 6 órákor tartja az egyház a feltámadási körmenetet, a szokásos háláadó istentisztelettel. — Vasárnap, husvét első napján, a szentmisek a szokott va sárnap sorrendben tartatnak meg. A német ün nepi szentbeszédet d. e. 10 órákor Geiger Alajos hitoktató mondja. — Hétfőn pedig ugyancsak d. e. 10 órákor Sóna Ignác segédlelkész magyar ünnepi szentbeszédet tart.

— Új kormánybiztos. E csim alatt emli tettük, hogy a földművelésügyi miniszter Pálffy Elemér országyűlési képviselőt a délmagyarországi kincstári homokterület beültetése és művelése ügyében kormánybiztossá neveste ki. Pálffy es ügyben már Fehérttemplomba is érkezett, hogy es ügyben es illetékes egyenekkel értekezzen. A földm. miniszter terve szerint ugyanis a homokterületből még esen tavasszal Fehértemplom mellett 1500 es Kubin mellett 400 kat. hold vétetik munkába. A beültetésre szükséges szőlő vesszőket 1000 darabonként mérsékelt 5 ft árban kapja az illető bérnök. A kormánybiztos mellé a pancsovai állami jószágok igazgatója, Deliblatról Mátyus, egy mérnök, egy szőlőeseti vándortanító és egy írnök rendeltetett ki segítségül. A feher templomi nagygyűlésen Dsida főjegyző hang sulyosta, hogy es 1500 holdból, a mint a kormány Fehérttemplom lakóinak ssánt, alig 800 hold művelhető, a többi használatlan. A bérnök kötelességei: 20 holdat lehet bérelni, ennek egy harmadát akáczfával kell beültetni; a többi részt p. dig 6—8 év alatt egészen kötelesek beültetni. — Különbben a polgárság Pálffy kinevezésének örül, mert kedvelt egyén volt maritkeni hivatalnokoskodása alatt es erőlye, munkakedve s a mellé adott ssakférfiak közreműködése mellett a vidék lakosságának anyagi helyesét elősegíteni van hivatala.

— Tanügyi hírek Nagyikindán. A nagyikindai gimnázialis bizottság Erődy Dániel elhalálása folytán megüresedett tanesek betöl tése, egy ssintén a nevesett övegyének halotti negyed kiutalványossága és nyugdíj iránti kérvénye tárgyalása cséljából Daniel László alispán elnök lete alatt Kikinday Ferencs, Steinbach Antal, Kresméry Károly dr., Telecsky Risztó, Dus Sándor, Trifunáts Mladen bizottsági tagok s Rigó István bizottsági jegyző jelenlétében f. hó 28-án Nagy Kikindán álést tartott s miután a megürit áll lásra szabályeserűen közsétett pályásati hirdet mény dacára pályázó nem jelentkezett, a vá lasztás megajtható nem volt, ennélfogva újbóli pályásat hirdetése határozatott. Kimondatott, hogy a sszegedi m. kir. tanfelügyelőt keressék fel, hogy az újabb pályásatnál hason köre es segítse elő a választás megajthatását.

Ösv. Erődy Dánielne nyugdíj iránti kér vényére pedig kimondatott, hogy miután a nagy kikindai gimnáziumnak nyugdíj szabálysata meg nincsen, a bizottság es tárgyban nem határozhat, a kérvényt pártolólág terjeszti a törvényhatósági bizottság elé azon indokból, mert Erődy Dániel

24 éven keresztül működött a tanári pályán, ezen szolgálati éveit után az állami tanárok nyug díjazása szerint nyugdíjazandó lenne.

A halotti negyednek miniszteri jóváhagyás utáni kifutése azonban kimondatott.

Tárgyalatott még a nagyikindai torna egyletnek az iránti kérvénye, hogy a nagyki kindai gimnázium tornacsarnoka üres időben en gedtesseék át az egyletnek.

A kérelemnek elvben hely adatott, de mi vel az egylet még nem alakult meg, oda utasít tatott, hogy megalakulása után újabban folya modjék s akkor a feltételek is közöltetni fognak.

Tárgyalatott a gimnáziumi tanárikar fizesés felemelés iránti kérelme is, mely kérelmet a bi zottság a törvényhatósági bizottsághoz pártolólág felterjeszteni határozta assal, hogy ha a törvény hatósági bizottság a fizeséseket felemeli, csak akkor fog a fedezetről gondoskodni.

Végre tárgyalatott az iskolaszolgá 40 ft segély iránti kérelme, mely kérelmével azonban elutasitatott.

Ugyancsak folyó hó 28-án, d. u. 4 órákor Daniel László alispán elnöke alatt Steinbach Antal kir. tanácsos tanfelügyelő, Kikinday Fe rencs és Kéler Ákos mint a Racakovits-féle nő nevelő-intézet felügyelő-bizottsági t. gjai és Rigó István jkv. vezető ülést tartottak a tárgyalás alá vétett az ösztöndíjak elnyerése iránti kér vényesora s 23 pályázó közül 22 tötévi 25 ft ösztöndíjban részesítettek, a 23-ik azonban vagyontalanságát nem igazolta s így elutasitatott.

Ezenkívül megvinsgáltattak az igazgató tanitónó és a tanitónó között s némi össeszólal kosásra okot szolgáltató ügyek, azok befejeztével pedig Steinbach Antal kir. tanácsos tanfelügyelő emelkedett hangú ssép beszédben fejtegette a tanitónók kötelességeit, egymáshoz viszonyait s óva intette őket a köztük fennálló gyűlölköds mielőbbi megszüntetéséről, s beszédével oly nagy hatást ért el, hogy a tanitónók a bizottság jelenlétében kibékültek s az egymásközi jó viszony fenntartását úgy a ssaját, mint az intézet jól felfogott érdekében is megajrték.

— Németh püspök — szegedi plébános. Ezt a kissé kibetetlenül hangzó hírt hossza az „Aradi Közlöny“. A lap értesülése szerint ugyanis a szeged belvárosi plébániát Németh felszen telt püspök foglalná el, s a püspöknek jövedel mén kívül Szeged városa évenként 5000 forint tiszteletdíjat adna. Németh püspök helyét Temes várott Kun László dr. makói plébános, ennek helyét pedig a battonyai róm. kath. plébános, Németh Sándor foglalná el.

— Orosz brutalitás. Ausländer Adolf szegedi illetőségű orvost érte az a szerencsétlen ség, hogy az orosz igazságszolgáltatással kellett megismerkednie. Ausländer a hatvanas években Bécsben hallgatta az orvosi egyetemet, s ott megajmerkedett Galiczin orosz herceggel, akinek rábeszélésére Oroszországba költözött es ott fejeste be tanulmányait. Az orvostudor Pétervá rott keresett orvos lett, a legutóbbi időben azon ban a muszka állapotok őt sem hagyták érintet lenni, annál kevésbé, mert orosz polgárjogot sse reszni vonakodott es magyar honosságát megta gadni nem akarta. Az orosz rendőség meg fo sstotta minden szerszett vagyonától es kitiltotta a muszka földről. Ausländer sok vissontagság után Ssegedre ment es ott akarja orosz diplomáját érvényesíteni.

— Falb elődje. Lapunk egy barátja adott rendelkezésünkre egy 1817. evből szármásó iratot, mely a következőket mondja a kritikus napokról:

Egy Tudós es sok tapasztalású Görögnek emlékeztet es megtartásra méltó Jegyzősei:

1. Harmineshat vesszedelmes napok vagy nak egy esstendőben, akarmellyikén azok nak a ki megbetegszik, meghal.
2. Ha asokon a napokon az Asszony gyer meket ssül, nem léssen elő, ha pedig élni fog, magtalan léssen es sszegény.
3. A ki asokon a napokon Feleséget véssen, el fogja hagyni, vagyha együtt laknak is, vissavonásában, szomorúságban es sszegénységben élnek.
4. Eséken a napokon valami nagy mun káhos ne fogj, hosszu utra ne indulj, se ne vess, se ne álltess, mert szeren csétlen léssesz.

Ezek pedig azok a napok Hónaponként kiteve

1. Januarius	12, 14, 16, 17.
2. Februarius	14, 18, 22.
3. Márczius	15, 17, 28, 29.
4. Április	4, 20, 21.
5. Május	7, 16, 28.
6. Junius	2, 7, 18.
7. Julius	15, 17, 21.
8. Augustus	16, 17.
9. Szeptember	16, 20, 23.
10. Október	2, 26, 28.
11. November	3, 14, 18.
12. Decsember	7, 18.

A heverés es a sok álom ssül restséget, a restség sszegénységet, a sszegénység meg utál tatást, a megutáltatás uyomoruságát a nyomoruság betegséget, a betegség halált.

— **Lopás a vasuton.** Deutch Zeigmond budapesti vasuti vállalkozót a Temesvár-Fehértéplom közötti vasuti uton meglopták. Kézi táskáját emelte el egy eddig ismeretlen tolvaj a táskában 16 darab egyenként 1000 forint névértékű szőlő négyassalékos koronajáradék-papír is volt.

Irodalom és művészet.

* A „Vasárnapi újság“ márcz. 26-iki száma 13 képpel a következő tartalommal jelent meg: „Az országos nőképző-egyesület jubileuma.“ Mikszáth Kálmántól. (8 képpel: 1. Gróf Teleky Sándorné. 2. Veres Pálné. Barabás Miklósnak az egyleti ház diástermében levő festményei után. 3. Az országos nőképző-egyesület választmányi ülése, 20 arcképpel. 4-5. A növendékek csoportozata tantomokban. 6. Az egyesület társalgó-terme. 7. A jubileum rendező bizottság tagjai, az elnök nőknök felajánlott ezüst koszorúkkal. 8. A benlakó növendékek hálóterme. Ellinger Ede fényképei után.) — „A nőképző-egyesület története.“ — „Vámosy Mihályhoz.“ 25 éves igazgatói működésének emléktünetére. Költemény Rudnyánszky Gyulától. — „Ottília néni.“ Elbeszélés. Irta Bodon József. — „Várkastély a Kárpátokban.“ Rogény Verne Gyulától. (Képpel.) — „Az országos nőképző egyesület tanintézte.“ (Képpel: A nőképző egyesület épülete Budapesten, aszöldfa-utcsában.) — „A Bedő Albert jubileumára készült emlék.“ (Stróbl Alajos szoborműve, metszette Morelli Gusztáv.) — „A távol keletről.“ Uti levelek. Gróf Széchenyi Andortól. — „Vámosy Mihály“ Szalay Károlytól. (Arcképpel.) — „Puskás Tivadar.“ Hoitsy Páltól. (Arcképpel.) — Irodalom és művészet; Közintézetek és egyletek; Mi újság; Sakkjáték; Képtalány, stb. rendez rovatok. A Vasárnapi Újság előfizetési ára negyedévre 2 frt, a Politikai Újdonságokkal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin Társulat kiadó hivatalában (Budapest, egyetem-utca 4 szám.)

Táviratok.

A király itthon.

Budapest, márczius 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Egy tekintélyes bécsi lap azt újságolja, hogy Wekerle miniszterelnök lépéseket tett a királynál, hogy az udvar minél előbb Budapestre jöjjön. Nevezett lap szerint ez az ősi gyakorlatok bevégezése előtt nem valószínű, de a gyakorlatok után az udvar több hetet tölt Gödöllőn.

Edelsheim temetése.

Budapest, márcz. 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Edelsheim Gyulai báró temetése most megy végbe. A merre csak a menet elhaladt, az Andrassy-uton, Fűr-dő utcán, lánczhidon, alaguton, Attila-utcsán és Városmajorban ember ember hátán tolong. A királyt Jenő főherczeg képviseli, aki adlátusa kíséretében pontban 3 óraker jelent meg a gyászházban. A katonaság kivonult, élén Lobkovitz herczeg hadtestparancsnokkal. A gyászmenetet két zászlóaljnyi mozgó kordon kíséri. A szertartás 3 óraker kezdődött a gyászházban, hol Schranz Sándor evang. lel. kész rövid imát mondott. A vérmesén akkora volt a tolongás, hogy alig lehetett a szomorú menetnek utat nyitni. Itt a katonaság disztüzet adott. Az egyházi beszédet is Schranz lelkész mondja.

A miniszterek Bécsben.

Budapest, márcz. 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből távirják: tegnapi délután 2 órától 4 óráig a Hofburgban Ó Felsége elnöklete alatt közös miniszteri értekezlet volt, melyen gr. Kálnoky, Bauer báró és Kállay közös miniszterek, Wekerle miniszterelnök, Tisza Lajos gr., Taaffe gr., Welsersheimb báró és Sterneck báró vettek részt. Végleg megállapították a delegációk elé terjesztendő összes javaslatokat. Az 1894-iki évi hadügyi költségvetésének előirányzata és a jelenlegi létszám emelésére nézve a legutóbbi években hozott delegációsális határozatok következtében a jövő évre előálló többszükségletet fogja tartalmazni. A delegációkat a szerint, a mint a magyar országgyűlés előbb vagy később intési el munkaprogramját, május végére vagy június elejére hívják egybe Bécsbe. Wekerle ma délelőtt több órán értekezett Steinbach osztrák pénzügyminisz-

terrel. A különböző régi váltópénzek bevonására és az új váltópénzek kibocsátása iránt közös rendeleteket adnak ki. Az egy forintos államjegyek bevonására külön szabályrendeletet terveznek. Nagy hiány lévén a rézváltópénzekben, a bronz- és nikkelpénzek és különösen az egy és két filléresek szaporítása végett még az öszön törvényjavaslat után fognak gondoskodni. Fejérváry és Wekerle a tanácskozás után ma este jönnek vissza a fővárosba. Hieronymi csak holnap reggel jön meg.

Nagyvaradiak Jókaiért.

Budapest, márcz. 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A nagyvárad Szigligeti kör elhatározta, hogy kezdeményezni fogja, hogy Jókait Nagyvárad diszpolgárává válassza és a Jókai alapoz tekintélyes összeggel járuljon.

Kamarai választások.

Budapest, márczius 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az ügyvédi kamarában ma délelőtt ejtették meg a választásokat. Elnök György Elek lett, alelnök pedig Friedmann Bernát.

A helyes egyházpolitika.

Budapest, márczius 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Zombor város képviselőtestülete és Szatmárvármegye törvényhatósága a mai napon tartott közgyűléseiken a kormány egyházpolitikájának nagy lelkesedés közt bisalmat szavaztak.

Atzél Béla jelöltsége.

Budapest, márczius 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Atzél Béla bárót, akinek megválasztását már két ízben megsemmisítették, a bodajki kerület egyhanglag képviselőjelöltté kiáltotta ki.

Végzetes párba.

Budapest, márczius 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgiumban két dssidástiszt pisztolypárbaivt. A két pisztoly egyszerre sült el és mindkét katonatiszt szíven találva holtan rogyott össze.

Oláh lelkészek hódolata.

Budapest, márczius 29. (A „Torontál“ ered. táv.) Mihályi Viktor lugosi püspök vezetése alatt ötven bászági, temesmegyei és erdélyi oláh lelkész utazik Rómába, kifejezni a pápának hódolatukat és megkérni a szent atyát, hogy eszközölje ki számukra a magyar királynál és osztrák császárnál fogadtatásukat.

Büntény.

Budapest, márczius 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A Tiszából kifogott Kállay Lajos holttestét felboncolták és a boncolás kiderítette, hogy a „Zentai Néplap“ társzerkesztője nem volt öngyilkos, hanem büntény áldozata. A vizsgálót megindították.

Megérdemelt büntetés.

Budapest, márczius 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A hadsereg rendeleti lapja közli, hogy Wagner Hugó gyulafehérvári 62-dik gyalogezred ezredesét, aki egy zászlóaljat 22 fok hidegben nagy menetgyakorlatra küldött, rendelkezési állományba helyezték. Az ezredes azért kapta me a nyugdíjazás előpostáját, mert behízonnyitva lett Ugronnak a képviselőház elé terjesztett azon vádja, hogy a katonák közül ez alkalommal többen betegek lettek, s többen keze lába lefagyott.

Szerencsétlenség a bányában.

Budapest, márczius 29. (A „Torontál“ ered. távirata.) Sopronból jelentik, hogy a brennbergi bányában ismét szerencsétlenség történt. A bányában van egy „Sopron“ nevű tárna, melyben a tűz folyton ég. E tárna alatt most vasutat építenek, melynek munkásai közé a szél az égő tárnából forró gázt vitt be és hamut. A munkások közül nyolc teljesen össze lett forrázva, három rögtön meghalt, a többi borsasztó kinok közt vívódik a halállal.

Készülő sztrajk.

Budapest, márcz. 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Madridból távirják, hogy egyes vidékeken német anarkisták sztrajkra akarják rávinni a festő-gyarak munkásait.

REGÉNY-CSARNOK.

Málnássyné.

— Elbeszélés. —

Irta: Scossa Dezső.

30-dik folytatás.

Aztán nem bírta ki tovább. Már most nem bírta tagadni, hogy szereti, egész szívvel csak őt szereti egyedül! Legyen hát eldöntve, mi vár rá. Szilárdul elhatározta, hogy kezeibe teszi sorsát, am emelje fel vagy sújtsa porba, a két-kedésnek vége lesz! És bofogatot, hogy a városba menjen, a csodálkozó cselédség néma bámulatától kísérve, a kik nem bírták megmagyarázni egy idő óta azok különös magaviseletét.

Sajgó sebek.

A kis doktort csaknem a hideg zárta ki, mikor a kocsmából hamatért. Pedig korához és nathájához mért langyos légtör fogadta magános lakásán s készen állt minden a theához, a mit agglégényi szenvedélyvel sajátkesüleg szokott elkészíteni.

— Ssapperlot! Ssapperlot! — morogta önmaga elé mély és magas hangon, mialatt felvette régi szolgálati köpenyéből átídomított hálókötőjét, szebeibe mélyezte keszeit és lázas sietséggel sétált alá s fel.

Aztán hatalmas fatuskókat tett a kályhára, felosavarta a lámpát, hálósapkát tett a fejére, papucsokat öltött, újra gondolataiba mélyedt, hébe-korba akaratlanul megrázkódva.

A Battik Pista könnyelműen ejtett szavai okostak összes keserűségét és költöztettek belé sehasem érzett mérv aggodalmat. Elis törként hatottak azok szívébe és megakasztották gondolkodását.

Tehát csakugyan igaz? És a balga fogadás mégis birt hat komoly alappal és most, mikor a kigyó fulánkja áldozatát elszédítette, be fog következni ennek az aljas támadásnak a sora. Feladul egész férfiasága a enismustól, a mivel az este Pista ajkáról hallotta ennek említését és mely megvetést érzett a lovagok iránt, kiknek erkölcai érzete mélyen alább állt annál a mértéknél, a melyre Kotzebue és Hans Sachs által az ő idejében alkotott férfiúi ideált állította.

De ez a megvetés és gyűlölség tehetetlen-ségét is érezette. Tennie kellett valamit; a kötelesség, a férfiaság, a becsület parancsolta, hogy tegyen sürgösen, hiszen Korda Sándor már „készül“, működik pokoli terve végrehajtására; itt lesz ma vagy holnap, — és aztán mindennek vége!

A félelem fojtogatta. Már látta, mint viszi áldozatát az éj leple alatt fekete köpenybe burkoltan, szorosan maga mellett kocsiján. Hiszen világos volt előtte, hogy megsöktetni akarja. Igen, ki fogja csalni a tanyára és ha egyszer küszöbét átlépte, vesve van. Ah! így fog felkiáltani, mire bizonyítékot kívántatok, itt van, nálam van. És a szép nő ott fog dideregni szégyensében, a tanuk szemei előtt, a kiket ezalatt a másik Lucifer fog Belzebub barlangjába szállítani. Nem nem!

Lábai fáradtan csuklottak össze. Oda esett a divánra és fájdalmasan nyögött.

Aztán megint magához jött egy kicsit, megitta theáját s újra izgatottan sétálni kezdett. Ujra előtte volt a fogadás történetének színhelye és ideje. Egyoldalt a gunyolódó, kihívó modoru öregek, másoldalt a tapasztalatlan, könnyelmű fiatalok. Az a csunya, szenvedélyes disputa és végre az ingerlékeny Korda Sándor laconicus felelete. Ugy állt oda, éppen mintha csak valami blattra jelentené be a bessert. A híres! az elkaptott, a bámulat Korda Sándor! Hahaha!

Egész gyűlöletével ellene fordult most és képes lett volna egy kanál vízbe fojtani, ha eléje kerül.

Majd a módosatok fölött kezdett gondolkosni, a melyek segélyével a vesszedelmet elharithatja. Valóban most még nem volt késő. Ha a szép ösvegnyek mindent elmondana? Ha figyelmenztelné a veszélyre, a mely fenyegeti, ha azt javasolná neki, hogy hagyja el a várost? Vagy ha feljelentést tenne a hatóságnál, hogy a Málnássy kastélyt örökkel vétesse körül, vagy ha maga állna őrt és azt, a ki elég vakmerő volna a szép nővel szökést kísérelni meg, egyszerűen lelőné, mint egy rablót?

Szánféle változatban fordultak meg agyában a módosatok különféle árnyalatai, de egyikben sem birt megállapodni, mert egyik sem állta ki a próbát. A fogadás actusa alkalmával ki volt kötve a hallgatás, őt tehát, mint hitvány feleséget fogja tekinteni a társaság, mely iránt amugy is nagy respectussal volt, ha valamit elárul. Est czéltalannak, azt kivihetetlennek tartotta s így csak egy mód volt még hátra: irni!

Igen, irni fog, feltedve mindent elejétől végeig, eljárását a szép ösvegny i életére biva s megadva a módot, hogy az alattomosan szőtt csel szálait széttephesse, hogy védekezessék egy olyan támadás ellen, a mely jövője, talán egész élete tönkretetésével fenyeget, a mely női méltóságát akarja lesújtani a porba.

(Folytatása következik.)

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Főmunkatárs: Jurkovic Aladár.

